

ЗАКОН

О ПОТВРЂИВАЊУ МЕЂУНАРОДНЕ КОНВЕНЦИЈЕ О ЗАШТИТИ СВИХ ЛИЦА ОД ПРИСИЛНИХ НЕСТАНАКА

Члан 1.

Потврђује се Међународна конвенција о заштити свих лица од присилних нестанака, сачињена 20. децембра 2006. године у Њујорку, у оригиналу на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику.

Члан 2.

Текст Конвенције у оригиналу на енглеском језику и у преводу на српски језик гласи:

„International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance

Preamble

The States Parties to this Convention,

Considering the obligation of States under the Charter of the United Nations to promote universal respect for, and observance of, human rights and fundamental freedoms,

Having regard to the Universal Declaration of Human Rights,

Recalling the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights, the International Covenant on Civil and Political Rights and the other relevant international instruments in the fields of human rights, humanitarian law and international criminal law,

Also recalling the Declaration on the Protection of All Persons from Enforced Disappearance adopted by the General Assembly of the United Nations in its resolution 47/133 of 18 December 1992,

Aware of the extreme seriousness of enforced disappearance, which constitutes a crime and, in certain circumstances defined in international law, a crime against humanity,

Determined to prevent enforced disappearances and to combat impunity for the crime of enforced disappearance,

Considering the right of any person not to be subjected to enforced disappearance, the right of victims to justice and to reparation,

Affirming the right of any victim to know the truth about the circumstances of an enforced disappearance and the fate of the disappeared person, and the right to freedom to seek, receive and impart information to this end,

Have agreed on the following articles:

Part I

Article 1

1. No one shall be subjected to enforced disappearance.

2. No exceptional circumstances whatsoever, whether a state of war or a threat of war, internal political instability or any other public emergency, may be invoked as a justification for enforced disappearance.

Article 2

For the purposes of this Convention, „enforced disappearance” is considered to be the arrest, detention, abduction or any other form of deprivation of liberty by agents of the State or by persons or groups of persons acting with the authorization, support or acquiescence of the State, followed by a refusal to acknowledge the deprivation of liberty or by concealment of the fate or whereabouts of the disappeared person, which place such a person outside the protection of the law.

Article 3

Each State Party shall take appropriate measures to investigate acts defined in article 2 committed by persons or groups of persons acting without the authorization, support or acquiescence of the State and to bring those responsible to justice.

Article 4

Each State Party shall take the necessary measures to ensure that enforced disappearance constitutes an offence under its criminal law.

Article 5

The widespread or systematic practice of enforced disappearance constitutes a crime against humanity as defined in applicable international law and shall attract the consequences provided for under such applicable international law.

Article 6

1. Each State Party shall take the necessary measures to hold criminally responsible at least:

(a) Any person who commits, orders, solicits or induces the commission of, attempts to commit, is an accomplice to or participates in an enforced disappearance;

(b) A superior who:

(i) Knew, or consciously disregarded information which clearly indicated, that subordinates under his or her effective authority and control were committing or about to commit a crime of enforced disappearance;

(ii) Exercised effective responsibility for and control over activities which were concerned with the crime of enforced disappearance; and

(iii) Failed to take all necessary and reasonable measures within his or her power to prevent or repress the commission of an enforced disappearance or to submit the matter to the competent authorities for investigation and prosecution;

(c) Subparagraph (b) above is without prejudice to the higher standards of responsibility applicable under relevant international law to a military commander or to a person effectively acting as a military commander.

2. No order or instruction from any public authority, civilian, military or other, may be invoked to justify an offence of enforced disappearance.

Article 7

1. Each State Party shall make the offence of enforced disappearance punishable by appropriate penalties which take into account its extreme seriousness.

2. Each State Party may establish:

(a) Mitigating circumstances, in particular for persons who, having been implicated in the commission of an enforced disappearance, effectively contribute to bringing the disappeared person forward alive or make it possible to clarify cases of enforced disappearance or to identify the perpetrators of an enforced disappearance;

(b) Without prejudice to other criminal procedures, aggravating circumstances, in particular in the event of the death of the disappeared person or the commission of an enforced disappearance in respect of pregnant women, minors, persons with disabilities or other particularly vulnerable persons.

Article 8

Without prejudice to article 5,

1. A State Party which applies a statute of limitations in respect of enforced disappearance shall take the necessary measures to ensure that the term of limitation for criminal proceedings:

(a) Is of long duration and is proportionate to the extreme seriousness of this offence;

(b) Commences from the moment when the offence of enforced disappearance ceases, taking into account its continuous nature.

2. Each State Party shall guarantee the right of victims of enforced disappearance to an effective remedy during the term of limitation.

Article 9

1. Each State Party shall take the necessary measures to establish its competence to exercise jurisdiction over the offence of enforced disappearance:

(a) When the offence is committed in any territory under its jurisdiction or on board a ship or aircraft registered in that State;

(b) When the alleged offender is one of its nationals;

(c) When the disappeared person is one of its nationals and the State

Party considers it appropriate.

2. Each State Party shall likewise take such measures as may be necessary to establish its competence to exercise jurisdiction over the offence of enforced disappearance when the alleged offender is present in any territory under its jurisdiction, unless it extradites or surrenders him or her to another State in accordance with its international obligations or surrenders him or her to an international criminal tribunal whose jurisdiction it has recognized.

3. This Convention does not exclude any additional criminal jurisdiction exercised in accordance with national law.

Article 10

1. Upon being satisfied, after an examination of the information available to it, that the circumstances so warrant, any State Party in whose territory a person suspected of having committed an offence of enforced disappearance is present shall take him or her into custody or take such other legal measures as are

necessary to ensure his or her presence. The custody and other legal measures shall be as provided for in the law of that State Party but may be maintained only for such time as is necessary to ensure the person's presence at criminal, surrender or extradition proceedings.

2. A State Party which has taken the measures referred to in paragraph 1 of this article shall immediately carry out a preliminary inquiry or investigations to establish the facts. It shall notify the States Parties referred to in article 9, paragraph 1, of the measures it has taken in pursuance of paragraph 1 of this article, including detention and the circumstances warranting detention, and of the findings of its preliminary inquiry or its investigations, indicating whether it intends to exercise its jurisdiction.

3. Any person in custody pursuant to paragraph 1 of this article may communicate immediately with the nearest appropriate representative of the State of which he or she is a national, or, if he or she is a stateless person, with the representative of the State where he or she usually resides.

Article 11

1. The State Party in the territory under whose jurisdiction a person alleged to have committed an offence of enforced disappearance is found shall, if it does not extradite that person or surrender him or her to another State in accordance with its international obligations or surrender him or her to an international criminal tribunal whose jurisdiction it has recognized, submit the case to its competent authorities for the purpose of prosecution.

2. These authorities shall take their decision in the same manner as in the case of any ordinary offence of a serious nature under the law of that State Party. In the cases referred to in article 9, paragraph 2, the standards of evidence required for prosecution and conviction shall in no way be less stringent than those which apply in the cases referred to in article 9, paragraph 1.

3. Any person against whom proceedings are brought in connection with an offence of enforced disappearance shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings. Any person tried for an offence of enforced disappearance shall benefit from a fair trial before a competent, independent and impartial court or tribunal established by law.

Article 12

1. Each State Party shall ensure that any individual who alleges that a person has been subjected to enforced disappearance has the right to report the facts to the competent authorities, which shall examine the allegation promptly and impartially and, where necessary, undertake without delay a thorough and impartial investigation. Appropriate steps shall be taken, where necessary, to ensure that the complainant, witnesses, relatives of the disappeared person and their defence counsel, as well as persons participating in the investigation, are protected against all ill-treatment or intimidation as a consequence of the complaint or any evidence given.

2. Where there are reasonable grounds for believing that a person has been subjected to enforced disappearance, the authorities referred to in paragraph 1 of this article shall undertake an investigation, even if there has been no formal complaint.

3. Each State Party shall ensure that the authorities referred to in paragraph 1 of this article:

(a) Have the necessary powers and resources to conduct the investigation effectively, including access to the documentation and other information relevant to their investigation;

(b) Have access, if necessary with the prior authorization of a judicial authority, which shall rule promptly on the matter, to any place of detention or any other place where there are reasonable grounds to believe that the disappeared person may be present.

4. Each State Party shall take the necessary measures to prevent and sanction acts that hinder the conduct of an investigation. It shall ensure in particular that persons suspected of having committed an offence of enforced disappearance are not in a position to influence the progress of an investigation by means of pressure or acts of intimidation or reprisal aimed at the complainant, witnesses, relatives of the disappeared person or their defence counsel, or at persons participating in the investigation.

Article 13

1. For the purposes of extradition between States Parties, the offence of enforced disappearance shall not be regarded as a political offence or as an offence connected with a political offence or as an offence inspired by political motives. Accordingly, a request for extradition based on such an offence may not be refused on these grounds alone.

2. The offence of enforced disappearance shall be deemed to be included as an extraditable offence in any extradition treaty existing between States Parties before the entry into force of this Convention.

3. States Parties undertake to include the offence of enforced disappearance as an extraditable offence in any extradition treaty subsequently to be concluded between them.

4. If a State Party which makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention as the necessary legal basis for extradition in respect of the offence of enforced disappearance.

5. States Parties which do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize the offence of enforced disappearance as an extraditable offence between themselves.

6. Extradition shall, in all cases, be subject to the conditions provided for by the law of the requested State Party or by applicable extradition treaties, including, in particular, conditions relating to the minimum penalty requirement for extradition and the grounds upon which the requested State Party may refuse extradition or make it subject to certain conditions.

7. Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's sex, race, religion, nationality, ethnic origin, political opinions or membership of a particular social group, or that compliance with the request would cause harm to that person for any one of these reasons.

Article 14

1. States Parties shall afford one another the greatest measure of mutual legal assistance in connection with criminal proceedings brought in respect of an

offence of enforced disappearance, including the supply of all evidence at their disposal that is necessary for the proceedings.

2. Such mutual legal assistance shall be subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested State Party or by applicable treaties on mutual legal assistance, including, in particular, the conditions in relation to the grounds upon which the requested State Party may refuse to grant mutual legal assistance or may make it subject to conditions.

Article 15

States Parties shall cooperate with each other and shall afford one another the greatest measure of mutual assistance with a view to assisting victims of enforced disappearance, and in searching for, locating and releasing disappeared persons and, in the event of death, in exhuming and identifying them and returning their remains.

Article 16

1. No State Party shall expel, return („refouler”), surrender or extradite a person to another State where there are substantial grounds for believing that he or she would be in danger of being subjected to enforced disappearance.

2. For the purpose of determining whether there are such grounds, the competent authorities shall take into account all relevant considerations, including, where applicable, the existence in the State concerned of a consistent pattern of gross, flagrant or mass violations of human rights or of serious violations of international humanitarian law.

Article 17

1. No one shall be held in secret detention.

2. Without prejudice to other international obligations of the State Party with regard to the deprivation of liberty, each State Party shall, in its legislation:

(a) Establish the conditions under which orders of deprivation of liberty may be given;

(b) Indicate those authorities authorized to order the deprivation of liberty;

(c) Guarantee that any person deprived of liberty shall be held solely in officially recognized and supervised places of deprivation of liberty;

(d) Guarantee that any person deprived of liberty shall be authorized to communicate with and be visited by his or her family, counsel or any other person of his or her choice, subject only to the conditions established by law, or, if he or she is a foreigner, to communicate with his or her consular authorities, in accordance with applicable international law;

(e) Guarantee access by the competent and legally authorized authorities and institutions to the places where persons are deprived of liberty, if necessary with prior authorization from a judicial authority;

(f) Guarantee that any person deprived of liberty or, in the case of a suspected enforced disappearance, since the person deprived of liberty is not able to exercise this right, any persons with a legitimate interest, such as relatives of the person deprived of liberty, their representatives or their counsel, shall, in all circumstances, be entitled to take proceedings before a court, in order that the court may decide without delay on the lawfulness of the deprivation of liberty and order the person's release if such deprivation of liberty is not lawful.

3. Each State Party shall assure the compilation and maintenance of one or more up-to-date official registers and/or records of persons deprived of liberty, which shall be made promptly available, upon request, to any judicial or other competent authority or institution authorized for that purpose by the law of the State Party concerned or any relevant international legal instrument to which the State concerned is a party. The information contained therein shall include, as a minimum:

- (a) The identity of the person deprived of liberty;
- (b) The date, time and place where the person was deprived of liberty and the identity of the authority that deprived the person of liberty;
- (c) The authority that ordered the deprivation of liberty and the grounds for the deprivation of liberty;
- (d) The authority responsible for supervising the deprivation of liberty;
- (e) The place of deprivation of liberty, the date and time of admission to the place of deprivation of liberty and the authority responsible for the place of deprivation of liberty;
- (f) Elements relating to the state of health of the person deprived of liberty;
- (g) In the event of death during the deprivation of liberty, the circumstances and cause of death and the destination of the remains;
- (h) The date and time of release or transfer to another place of detention, the destination and the authority responsible for the transfer.

Article 18

1. Subject to articles 19 and 20, each State Party shall guarantee to any person with a legitimate interest in this information, such as relatives of the person deprived of liberty, their representatives or their counsel, access to at least the following information:

- (a) The authority that ordered the deprivation of liberty;
- (b) The date, time and place where the person was deprived of liberty and admitted to the place of deprivation of liberty;
- (c) The authority responsible for supervising the deprivation of liberty;
- (d) The whereabouts of the person deprived of liberty, including, in the event of a transfer to another place of deprivation of liberty, the destination and the authority responsible for the transfer;
- (e) The date, time and place of release;
- (f) Elements relating to the state of health of the person deprived of liberty;
- (g) In the event of death during the deprivation of liberty, the circumstances and cause of death and the destination of the remains.

2. Appropriate measures shall be taken, where necessary, to protect the persons referred to in paragraph 1 of this article, as well as persons participating in the investigation, from any ill-treatment, intimidation or sanction as a result of the search for information concerning a person deprived of liberty.

Article 19

1. Personal information, including medical and genetic data, which is collected and/or transmitted within the framework of the search for a disappeared person shall not be used or made available for purposes other than the search for the

disappeared person. This is without prejudice to the use of such information in criminal proceedings relating to an offence of enforced disappearance or the exercise of the right to obtain reparation.

2. The collection, processing, use and storage of personal information, including medical and genetic data, shall not infringe or have the effect of infringing the human rights, fundamental freedoms or human dignity of an individual.

Article 20

1. Only where a person is under the protection of the law and the deprivation of liberty is subject to judicial control may the right to information referred to in article 18 be restricted, on an exceptional basis, where strictly necessary and where provided for by law, and if the transmission of the information would adversely affect the privacy or safety of the person, hinder a criminal investigation, or for other equivalent reasons in accordance with the law, and in conformity with applicable international law and with the objectives of this Convention. In no case shall there be restrictions on the right to information referred to in article 18 that could constitute conduct defined in article 2 or be in violation of article 17, paragraph 1.

2. Without prejudice to consideration of the lawfulness of the deprivation of a person's liberty, States Parties shall guarantee to the persons referred to in article 18, paragraph 1, the right to a prompt and effective judicial remedy as a means of obtaining without delay the information referred to in article 18, paragraph 1. This right to a remedy may not be suspended or restricted in any circumstances.

Article 21

Each State Party shall take the necessary measures to ensure that persons deprived of liberty are released in a manner permitting reliable verification that they have actually been released. Each State Party shall also take the necessary measures to assure the physical integrity of such persons and their ability to exercise fully their rights at the time of release, without prejudice to any obligations to which such persons may be subject under national law.

Article 22

Without prejudice to article 6, each State Party shall take the necessary measures to prevent and impose sanctions for the following conduct:

(a) Delaying or obstructing the remedies referred to in article 17, paragraph 2 (f), and article 20, paragraph 2;

(b) Failure to record the deprivation of liberty of any person, or the recording of any information which the official responsible for the official register knew or should have known to be inaccurate;

(c) Refusal to provide information on the deprivation of liberty of a person, or the provision of inaccurate information, even though the legal requirements for providing such information have been met.

Article 23

1. Each State Party shall ensure that the training of law enforcement personnel, civil or military, medical personnel, public officials and other persons who may be involved in the custody or treatment of any person deprived of liberty includes the necessary education and information regarding the relevant provisions of this Convention, in order to:

(a) Prevent the involvement of such officials in enforced disappearances;

(b) Emphasize the importance of prevention and investigations in relation to enforced disappearances;

(c) Ensure that the urgent need to resolve cases of enforced disappearance is recognized.

2. Each State Party shall ensure that orders or instructions prescribing, authorizing or encouraging enforced disappearance are prohibited. Each State Party shall guarantee that a person who refuses to obey such an order will not be punished.

3. Each State Party shall take the necessary measures to ensure that the persons referred to in paragraph 1 of this article who have reason to believe that an enforced disappearance has occurred or is planned report the matter to their superiors and, where necessary, to the appropriate authorities or bodies vested with powers of review or remedy.

Article 24

1. For the purposes of this Convention, „victim” means the disappeared person and any individual who has suffered harm as the direct result of an enforced disappearance.

2. Each victim has the right to know the truth regarding the circumstances of the enforced disappearance, the progress and results of the investigation and the fate of the disappeared person. Each State Party shall take appropriate measures in this regard.

3. Each State Party shall take all appropriate measures to search for, locate and release disappeared persons and, in the event of death, to locate, respect and return their remains.

4. Each State Party shall ensure in its legal system that the victims of enforced disappearance have the right to obtain reparation and prompt, fair and adequate compensation.

5. The right to obtain reparation referred to in paragraph 4 of this article covers material and moral damages and, where appropriate, other forms of reparation such as:

- (a) Restitution;
- (b) Rehabilitation;
- (c) Satisfaction, including restoration of dignity and reputation;
- (d) Guarantees of non-repetition.

6. Without prejudice to the obligation to continue the investigation until the fate of the disappeared person has been clarified, each State Party shall take the appropriate steps with regard to the legal situation of disappeared persons whose fate has not been clarified and that of their relatives, in fields such as social welfare, financial matters, family law and property rights.

7. Each State Party shall guarantee the right to form and participate freely in organizations and associations concerned with attempting to establish the circumstances of enforced disappearances and the fate of disappeared persons, and to assist victims of enforced disappearance.

Article 25

1. Each State Party shall take the necessary measures to prevent and punish under its criminal law:

(a) The wrongful removal of children who are subjected to enforced disappearance, children whose father, mother or legal guardian is subjected to enforced disappearance or children born during the captivity of a mother subjected to enforced disappearance;

(b) The falsification, concealment or destruction of documents attesting to the true identity of the children referred to in subparagraph (a) above.

2. Each State Party shall take the necessary measures to search for and identify the children referred to in paragraph 1 (a) of this article and to return them to their families of origin, in accordance with legal procedures and applicable international agreements.

3. States Parties shall assist one another in searching for, identifying and locating the children referred to in paragraph 1 (a) of this article.

4. Given the need to protect the best interests of the children referred to in paragraph 1 (a) of this article and their right to preserve, or to have reestablished, their identity, including their nationality, name and family relations as recognized by law, States Parties which recognize a system of adoption or other form of placement of children shall have legal procedures in place to review the adoption or placement procedure, and, where appropriate, to annul any adoption or placement of children that originated in an enforced disappearance.

5. In all cases, and in particular in all matters relating to this article, the best interests of the child shall be a primary consideration, and a child who is capable of forming his or her own views shall have the right to express those views freely, the views of the child being given due weight in accordance with the age and maturity of the child.

Part II

Article 26

1. A Committee on Enforced Disappearances (hereinafter referred to as „the Committee”) shall be established to carry out the functions provided for under this Convention. The Committee shall consist of ten experts of high moral character and recognized competence in the field of human rights, who shall serve in their personal capacity and be independent and impartial. The members of the Committee shall be elected by the States Parties according to equitable geographical distribution. Due account shall be taken of the usefulness of the participation in the work of the Committee of persons having relevant legal experience and of balanced gender representation.

2. The members of the Committee shall be elected by secret ballot from a list of persons nominated by States Parties from among their nationals, at biennial meetings of the States Parties convened by the Secretary-General of the United Nations for this purpose. At those meetings, for which two thirds of the States Parties shall constitute a quorum, the persons elected to the Committee shall be those who obtain the largest number of votes and an absolute majority of the votes of the representatives of States Parties present and voting.

3. The initial election shall be held no later than six months after the date of entry into force of this Convention. Four months before the date of each election, the Secretary-General of the United Nations shall address a letter to the States Parties inviting them to submit nominations within three months. The Secretary-General shall prepare a list in alphabetical order of all persons thus nominated, indicating the State Party which nominated each candidate, and shall submit this list to all States Parties.

4. The members of the Committee shall be elected for a term of four years. They shall be eligible for re-election once. However, the term of five of the members elected at the first election shall expire at the end of two years; immediately after the first election, the names of these five members shall be chosen by lot by the chairman of the meeting referred to in paragraph 2 of this article.

5. If a member of the Committee dies or resigns or for any other reason can no longer perform his or her Committee duties, the State Party which nominated him or her shall, in accordance with the criteria set out in paragraph 1 of this article, appoint another candidate from among its nationals to serve out his or her term, subject to the approval of the majority of the States Parties. Such approval shall be considered to have been obtained unless half or more of the States Parties respond negatively within six weeks of having been informed by the Secretary-General of the United Nations of the proposed appointment.

6. The Committee shall establish its own rules of procedure.

7. The Secretary-General of the United Nations shall provide the Committee with the necessary means, staff and facilities for the effective performance of its functions. The Secretary-General of the United Nations shall convene the initial meeting of the Committee.

8. The members of the Committee shall be entitled to the facilities, privileges and immunities of experts on mission for the United Nations, as laid down in the relevant sections of the Convention on the Privileges and Immunities of the United Nations.

9. Each State Party shall cooperate with the Committee and assist its members in the fulfilment of their mandate, to the extent of the Committee's functions that the State Party has accepted.

Article 27

A Conference of the States Parties will take place at the earliest four years and at the latest six years following the entry into force of this Convention to evaluate the functioning of the Committee and to decide, in accordance with the procedure described in article 44, paragraph 2, whether it is appropriate to transfer to another body — without excluding any possibility — the monitoring of this Convention, in accordance with the functions defined in articles 28 to 36.

Article 28

1. In the framework of the competencies granted by this Convention, the Committee shall cooperate with all relevant organs, offices and specialized agencies and funds of the United Nations, with the treaty bodies instituted by international instruments, with the special procedures of the United Nations and with the relevant regional intergovernmental organizations or bodies, as well as with all relevant State institutions, agencies or offices working towards the protection of all persons against enforced disappearances.

2. As it discharges its mandate, the Committee shall consult other treaty bodies instituted by relevant international human rights instruments, in particular the Human Rights Committee instituted by the International Covenant on Civil and Political Rights, with a view to ensuring the consistency of their respective observations and recommendations.

Article 29

1. Each State Party shall submit to the Committee, through the Secretary-General of the United Nations, a report on the measures taken to give effect to its

obligations under this Convention, within two years after the entry into force of this Convention for the State Party concerned.

2. The Secretary-General of the United Nations shall make this report available to all States Parties.

3. Each report shall be considered by the Committee, which shall issue such comments, observations or recommendations as it may deem appropriate. The comments, observations or recommendations shall be communicated to the State Party concerned, which may respond to them, on its own initiative or at the request of the Committee.

4. The Committee may also request States Parties to provide additional information on the implementation of this Convention.

Article 30

1. A request that a disappeared person should be sought and found may be submitted to the Committee, as a matter of urgency, by relatives of the disappeared person or their legal representatives, their counsel or any person authorized by them, as well as by any other person having a legitimate interest.

2. If the Committee considers that a request for urgent action submitted in pursuance of paragraph 1 of this article:

(a) Is not manifestly unfounded;

(b) Does not constitute an abuse of the right of submission of such requests;

(c) Has already been duly presented to the competent bodies of the State Party concerned, such as those authorized to undertake investigations, where such a possibility exists;

(d) Is not incompatible with the provisions of this Convention; and (e) The same matter is not being examined under another procedure of international investigation or settlement of the same nature; it shall request the State Party concerned to provide it with information on the situation of the persons sought, within a time limit set by the Committee.

3. In the light of the information provided by the State Party concerned in accordance with paragraph 2 of this article, the Committee may transmit recommendations to the State Party, including a request that the State Party should take all the necessary measures, including interim measures, to locate and protect the person concerned in accordance with this Convention and to inform the Committee, within a specified period of time, of measures taken, taking into account the urgency of the situation. The Committee shall inform the person submitting the urgent action request of its recommendations and of the information provided to it by the State as it becomes available.

4. The Committee shall continue its efforts to work with the State Party concerned for as long as the fate of the person sought remains unresolved. The person presenting the request shall be kept informed.

Article 31

1. A State Party may at the time of ratification of this Convention or at any time afterwards declare that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications from or on behalf of individuals subject to its jurisdiction claiming to be victims of a violation by this State Party of provisions of this Convention. The Committee shall not admit any communication concerning a State Party which has not made such a declaration.

2. The Committee shall consider a communication inadmissible where:

(a) The communication is anonymous;

(b) The communication constitutes an abuse of the right of submission of such communications or is incompatible with the provisions of this Convention;

(c) The same matter is being examined under another procedure of international investigation or settlement of the same nature; or where

(d) All effective available domestic remedies have not been exhausted.

This rule shall not apply where the application of the remedies is unreasonably prolonged.

3. If the Committee considers that the communication meets the requirements set out in paragraph 2 of this article, it shall transmit the communication to the State Party concerned, requesting it to provide observations and comments within a time limit set by the Committee.

4. At any time after the receipt of a communication and before a determination on the merits has been reached, the Committee may transmit to the State Party concerned for its urgent consideration a request that the State Party will take such interim measures as may be necessary to avoid possible irreparable damage to the victims of the alleged violation. Where the Committee exercises its discretion, this does not imply a determination on admissibility or on the merits of the communication.

5. The Committee shall hold closed meetings when examining communications under the present article. It shall inform the author of a communication of the responses provided by the State Party concerned. When the Committee decides to finalize the procedure, it shall communicate its views to the State Party and to the author of the communication.

Article 32

A State Party to this Convention may at any time declare that it recognizes the competence of the Committee to receive and consider communications in which a State Party claims that another State Party is not fulfilling its obligations under this Convention. The Committee shall not receive communications concerning a State Party which has not made such a declaration, nor communications from a State Party which has not made such a declaration.

Article 33

1. If the Committee receives reliable information indicating that a State Party is seriously violating the provisions of this Convention, it may, after consultation with the State Party concerned, request one or more of its members to undertake a visit and report back to it without delay.

2. The Committee shall notify the State Party concerned, in writing, of its intention to organize a visit, indicating the composition of the delegation and the purpose of the visit. The State Party shall answer the Committee within a reasonable time.

3. Upon a substantiated request by the State Party, the Committee may decide to postpone or cancel its visit.

4. If the State Party agrees to the visit, the Committee and the State Party concerned shall work together to define the modalities of the visit and the State Party shall provide the Committee with all the facilities needed for the successful completion of the visit.

5. Following its visit, the Committee shall communicate to the State Party concerned its observations and recommendations.

Article 34

If the Committee receives information which appears to it to contain wellfounded indications that enforced disappearance is being practised on a widespread or systematic basis in the territory under the jurisdiction of a State Party, it may, after seeking from the State Party concerned all relevant information on the situation, urgently bring the matter to the attention of the General Assembly of the United Nations, through the Secretary-General of the United Nations.

Article 35

1. The Committee shall have competence solely in respect of enforced disappearances which commenced after the entry into force of this Convention.

2. If a State becomes a party to this Convention after its entry into force, the obligations of that State vis-à-vis the Committee shall relate only to enforced disappearances which commenced after the entry into force of this Convention for the State concerned.

Article 36

1. The Committee shall submit an annual report on its activities under this Convention to the States Parties and to the General Assembly of the United Nations.

2. Before an observation on a State Party is published in the annual report, the State Party concerned shall be informed in advance and shall be given reasonable time to answer. This State Party may request the publication of its comments or observations in the report.

Part III

Article 37

Nothing in this Convention shall affect any provisions which are more conducive to the protection of all persons from enforced disappearance and which may be contained in:

- (a) The law of a State Party;
- (b) International law in force for that State.

Article 38

1. This Convention is open for signature by all Member States of the United Nations.

2. This Convention is subject to ratification by all Member States of the United Nations. Instruments of ratification shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

3. This Convention is open to accession by all Member States of the United Nations. Accession shall be effected by the deposit of an instrument of accession with the Secretary-General.

Article 39

1. This Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit with the Secretary-General of the United Nations of the twentieth instrument of ratification or accession.

2. For each State ratifying or acceding to this Convention after the deposit of the twentieth instrument of ratification or accession, this Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of the deposit of that State's instrument of ratification or accession.

Article 40

The Secretary-General of the United Nations shall notify all States Members of the United Nations and all States which have signed or acceded to this Convention of the following:

- (a) Signatures, ratifications and accessions under article 38;
- (b) The date of entry into force of this Convention under article 39.

Article 41

The provisions of this Convention shall apply to all parts of federal States without any limitations or exceptions.

Article 42

1. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention which cannot be settled through negotiation or by the procedures expressly provided for in this Convention shall, at the request of one of them, be submitted to arbitration. If within six months from the date of the request for arbitration the Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in conformity with the Statute of the Court.

2. A State may, at the time of signature or ratification of this Convention or accession thereto, declare that it does not consider itself bound by paragraph 1 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 1 of this article with respect to any State Party having made such a declaration.

3. Any State Party having made a declaration in accordance with the provisions of paragraph 2 of this article may at any time withdraw this declaration by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 43

This Convention is without prejudice to the provisions of international humanitarian law, including the obligations of the High Contracting Parties to the four Geneva Conventions of 12 August 1949 and the two Additional Protocols thereto of 8 June 1977, or to the opportunity available to any State Party to authorize the International Committee of the Red Cross to visit places of detention in situations not covered by international humanitarian law.

Article 44

1. Any State Party to this Convention may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations. The Secretary-General shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties to this Convention with a request that they indicate whether they favour a conference of States Parties for the purpose of considering and voting upon the proposal. In the

event that within four months from the date of such communication at least one third of the States Parties favour such a conference, the Secretary-General shall convene the conference under the auspices of the United Nations.

2. Any amendment adopted by a majority of two thirds of the States Parties present and voting at the conference shall be submitted by the Secretary-General of the United Nations to all the States Parties for acceptance.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force when two thirds of the States Parties to this Convention have accepted it in accordance with their respective constitutional processes.

4. When amendments enter into force, they shall be binding on those States Parties which have accepted them, other States Parties still being bound by the provisions of this Convention and any earlier amendment which they have accepted.

Article 45

1. This Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

2. The Secretary-General of the United Nations shall transmit certified copies of this Convention to all States referred to in article 38.

МЕЂУНАРОДНА КОНВЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ СВИХ ЛИЦА ОД ПРИСИЛНИХ НЕСТАНАКА

Преамбула

Државе уговорнице ове конвенције,

Имајући у виду обавезу држава према Повељи Уједињених нација да унапређују поштовање и придржавање људских права и основних слобода свуда у свету,

С обзиром на Општу декларацију о правима човека,

Подсећајући на Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, Међународни пакт о грађанским и политичким правима, на друге међународне инструменте у области људских права, хуманитарног права и међународног кривичног права,

Подсећајући такође на Декларацију о заштити свих лица од присилног нестанка коју је усвојила Генерална скупштина Уједињених нација у својој резолуцији 47/133 од 18. децембра 1992,

Свесне крајње озбиљности присилног нестанка који представља злочин и, у неким околностима дефинисаним у међународном праву, злочин против човечности,

Одлучне да спрече присилни нестанак и да се боре против некажњавања злочина присилног нестанка,

Имајући у виду права лица да не буде подвргнуто присилном нестанку, право жртве на правду и накнаду,

Потврђујући право сваке жртве да зна истину о околностима присилног нестанка и судбину несталог лица, право на слободу да захтева, добије и саопшти информације с тим у вези,

Сагласиле су се о следећим члановима:

ДЕО I

Члан 1.

Нико се неће подвргавати присилном нестанку.

Никакве изузетне околности, било ратно стање или претња ратом, унутрашња политичка нестабилност или било која друга јавна опасност, се не могу наводити као оправдање за присилан нестанак.

Члан 2.

За сврхе ове конвенције, за „присилни нестанак” се сматра хапшење, притварање, отмица или било који други облик лишавања слободe од стране државних органа или лица или групе лица која поступају по овлашћењу, уз подршку или сагласност државе, након чега се одбија да се призна лишавање слободe или се скрива судбина несталог лица или место на коме се оно налази, чиме се такво лице ставља ван заштите закона.

Члан 3.

Свака држава уговорница предузима одговарајуће мере како би спровела истрагу дела дефинисаних у члану 2. које изврше лица или група лица која поступају без овлашћења, подршке или сагласности државе и одговорне привела правди.

Члан 4.

Свака држава уговорница предузима неопходне мере како би обезбедила да присилни нестанак буде кривично дело према њеном кривичном закону.

Члан 5.

Широко распрострањена или систематска пракса присилних нестанака представља злочин против човечности како се дефинише у важећем међународном праву и производи последице предвиђене према таквом важећем међународном праву.

Члан 6.

1. Свака држава чланица предузима неопходне мере да кривично одговорним сматра бар:

(а) било које лице које изврши, нареди, заговара или изазове извршење, покушаје извршења, саучествује или учествује у присилном нестанку;

(б) надређено лице које је:

(i) знало или свесно игнорисало информације које су јасно указивале да подређена лица под његовом ефективном надлежношћу или контролом врше или се спремају да изврше злочин присилног нестанака;

(ii) имало ефективну одговорност или контролу активности које су се тицале присилног нестанака; и

(iii) није предузело све неопходне и разумне мере у оквиру свог овлашћења да спречи или заустави извршење присилног нестанака или проследило тај предмет на истрагу и кривично гоњење надлежним органима;

(в) горња тачка (б) не утиче на више стандарде одговорности који се примењују по међународном праву на војног команданта или лице које ефективно врши дужност војног команданта.

2. Не може се навести ниједно наређење или инструкција било ког органа јавне власти, било да је цивилни или војни или неки други, као оправдање за кривично дело присилног нестанака.

Члан 7.

1. Свака држава уговорница кажњава кривично дело присилног нестанака одговарајућим казнама које узимају у обзир његову крајњу озбиљност.

2. Свака држава уговорница може установити:

(а) олакшавајуће околности, нарочито за лица која, пошто су била укључена у извршење присилног нестанака, ефикасно допринесу да се нестало лице врати живо или омогуће да се разјасне случајеви присилног нестанака или да се идентификују починиоци присилног нестанака;

(б) без повреде других кривичних поступака, отежавајуће околности, нарочито у случају смрти несталог лица или извршења присилног нестанка у погледу трудница, малолетних лица, лица с инвалидитетом или других посебно угрожених лица.

Члан 8.

Без повреде члана 5,

1. Држава уговорница која предвиђа застаривање у погледу присилног нестанка предузима неопходне мере како би се обезбедило да период пре застаривања кривичног поступка:

(а) траје дуго и да је сразмеран крајњој озбиљности овог кривичног дела;

(б) почиње од момента када се кривично дело присилног нестанка заврши, водећи рачуна о његовој трајној природи.

2. Свака држава уговорница гарантује право жртве присилног нестанка на ефикасан правни лек током периода пре застаривања.

Члан 9.

1. Свака држава уговорница предузима неопходне мере како би установила своју надлежност над кривичним делом присилног нестанка:

(а) Када је кривично дело извршено на било којој територији под њеном јурисдикцијом или на броду или авиону регистрованом на ту државу;

(б) Када је наводни починилац неко од њених држављана; и

(в) Када је нестало лице неко од њених држављана, а држава уговорница то сматра адекватним.

2. Свака држава уговорница исто тако предузима оне мере које могу бити неопходне како би установила надлежност над кривичним делом присилног нестанка када се наводни починилац налази на било којој територији под њеном јурисдикцијом уколико га не изручи или преда другој држави у складу са својим међународним обавезама или га не преда међународном кривичном трибуналу чију је јурисдикцију признала.

3. Ова конвенција не искључује додатну кривичну јурисдикцију која се врши у складу с националним законом.

Члан 10.

1. Пошто се након разматрања информација које јој стоје на располагању увери да околности тако налажу, било која држава уговорница на чијој се територији налази лице осумњичено да је извршило кривично дело присилног нестанка приводи такво лице или предузима друге законске мере које су неопходне да би се обезбедило његово присуство. Привођење и друге законске мере су предвиђене законом те државе уговорнице, али се могу задржати само онолико времена колико је неопходно да се обезбеди да лице буде присутно кривичном поступку, поступку предаје или изручењу.

2. Држава уговорница која је предузела мере из става 1. овог члана одмах спроводи прелиминарне истраге како би се установиле чињенице. Она обавештава државу уговорницу из члана 9. став 1, о мерама које је предузела у складу са ставом 1. овог члана, укључујући притвор и околности које налажу притвор, и о налазима својих прелиминарних истрага, стављајући до знања да ли намерава да врши своју јурисдикцију.

3. Било које лице приведено у складу са ставом 1. овог члана може одмах комуницирати с најближим одговарајућим представником државе чији је оно држављанин или, ако је лице без држављанства, с представником државе у којој обично борави.

Члан 11.

1. Ако се на територији која је под њеном јурисдикцијом нађе лице које је наводно извршило кривично дело присилног нестанка, држава уговорница, уколико не изручи то лице или га не преда другој држави у складу са својим међународним обавезама или га не преда међународном кривичном трибуналу чију је јурисдикцију признала, предаје случај својим надлежним органима власти у циљу кривичног гоњења.

2. Ти органи власти доносе одлуку на исти начин као и у случају било ког обичног кривичног дела озбиљне природе према закону државе уговорнице. У случајевима из члана 9. став 2. стандарди доказа који су потребни за кривично гоњење и осуду нису ни на који начин мање строги него стандарди који се примењују у случајевима из члана 9. став 1.

3. Било ком лицу према коме се покрене поступак у вези с кривичним делом присилног нестанка се гарантује правично поступање у свим фазама поступка. Било ком лицу коме се суди за кривично дело присилног нестанка пружиће се могућност да му се правично суди пред независним и непристрасним судом или трибуналом установљеним законом.

Члан 12.

1. Свака страна уговорница се стара да било који појединац који тврди да је неко лице подвргнуто присилном нестанку има право да изнесе чињенице надлежним органима власти који ће хитно и непристрасно испитати наводе и уколико је потребно, без одлагања спровести детаљну и непристрасну истрагу. Предузеће се, уколико је потребно, одговарајући кораци како би се обезбедило да подносилац пријаве, сведоци, рођаци несталога лица и њихов бранилац, као и лица која учествују у истрази, буду заштићени од сваког малтретирања или застрашивања због пријаве или било каквих доказа које су дали.

2. Уколико постоји разумна основа да се верује да је лице подвргнуто присилном нестанку, органи власти из става 1 овог члана спроводе истрагу чак и ако не постоји формална пријава.

3. Свака држава уговорница се стара да органи власти из става 1. овог члана:

(а) имају неопходна овлашћења и средства за ефикасно спровођење истраге, укључујући приступ документацији и другим информацијама релевантним за истрагу.

(б) имају приступ, ако је потребно уз претходно одобрење судског органа који доноси хитну одлуку у вези с тим предметом, било ком месту притвора или било ком другом месту за које постоји разумна основа да се верује да нестало лице може бити у њему.

4. Свака држава уговорница предузима неопходне мере да спречи и санкционише дела која ометају спровођење истраге. Она се посебно стара да лица осумњичена да су извршила кривично дело присилног нестанка не буду у ситуацији да утичу на спровођење истраге путем притиска или дела застрашивања или одмазде усмерених на подносиоца пријаве, сведоке, рођаке несталога лица или њиховог браниоца или на лица која учествују у истрази.

Члан 13.

1. За сврхе изручења између држава уговорница, кривично дело присилног нестанка се не сматра политичким делом или делом повезаним с политичким делом или делом инспирисаним политичким мотивима. Сходно томе, захтев за изручење заснован на таквом кривичном делу се не може одбити само на тој основи.

2. Кривично дело присилног нестанка се сматра укљученим као кривично дело за које је предвиђено изручење у било који уговор о изручењу који постоји између држава уговорница пре ступања на снагу ове конвенције.

3. Државе уговорнице се обавезују да укључе кривично дело присилног нестанка као кривично дело за које је предвиђено изручење у било који уговор о изручењу који се између њих накнадно закључи.

4. Ако држава уговорница која изручење условљава постојањем уговора прими захтев за изручење од друге државе уговорнице с којом нема уговор о изручењу, она може сматрати ову конвенцију неопходном правном основом за изручење у погледу кривичног дела присилног нестанка.

5. Државе уговорнице које не условљавају изручење постојањем уговора признају кривично дело присилног нестанка као кривично дело за које се између њих врши изручење.

6. У свим случајевима изручење подлеже условима предвиђеним законом замољене државе уговорнице или уговора о изручењу који се примењују, укључујући нарочито, услове који се односе на захтев за минималну казну ради изручења и на основу које замољена држава уговорница може одбити изручење или је подвргнути одређеним условима.

7. Ниједна одредба ове конвенције се неће тумачити као наметање обавезе изручења ако замољена држава уговорница основано сумња да је захтев упућен у циљу кривичног гоњења или кажњавања лица због пола, расе, вере, националности, етничког порекла, политичких мишљења или чланства тог лица у одређеној социјалној групи, или да би испуњење захтева нанело штету том лицу из било ког од ових разлога.

Члан 14.

1. Државе уговорнице пружају једна другој највећи степен међусобне правне помоћи у вези са кривичним поступком покренутим у погледу кривичног дела присилног нестанка, укључујући подношење свих доказа које имају на располагању а који су неопходни за поступак.

2. Таква међусобна правна помоћ подлеже условима предвиђеним домаћим законом замољене државе уговорнице или уговора о пружању међусобне правне помоћи који се примењују, укључујући нарочито, услове у вези са основом на бази које замољена држава уговорница може одбити да пружи узајамну правну помоћ или је може подвргнути условима.

Члан 15.

Државе уговорнице међусобно сарађују и обезбеђују једна другој међусобну помоћ у највећој могућој мери у циљу пружања помоћи жртвама присилног нестанка и трагању за, проналажењу и ослобађању несталих лица и, у случају смрти, и у њиховом ексхумирању и идентификовању, као и враћању њихових посмртних остатака.

Члан 16.

1. Ниједна држава уговорница неће протерати, вратити („удаљити“), предати или извршити изручење лица другој држави уколико постоји довољно основана сумња да би оно могло бити у опасности да буде подвргнуто присилном нестанку.

2. За потребе утврђивања да ли постоји таква сумња, надлежни органи узимају у обзир сва релевантне могућности, укључујући, уколико је применљиво, постојање у односној држави доследне праксе грубих, флангантних или масовних кршења људских права или озбиљних повреда међународног хуманитарног права.

Члан 17.

1. Ниједно лице се неће држати у тајном притвору.

2. Без штете по друге међународне обавезе државе уговорнице у погледу лишавања слободе, свака држава уговорница ће у свом законодавству:

(а) установити услове на основу којих се може издати налог за лишавање слободе;

(б) навести оне органе власти који су овлашћени да наложе лишавање слободе;

(в) гарантовати да ће свако лице лишено слободе бити притворено једино у званично признатим местима за лишавање слободе под надзором;

(г) гарантовати да ће свако лице лишено слободе имати право да комуницира и да прима посете своје породице, браниоца или било ког другог лица по свом избору, искључиво према условима установљеним законом или, ако је оно странац, да комуницира са својим конзуларним органима, у складу са важећим међународним правом;

(д) гарантовати приступ надлежним и законски овлашћеним органима и институцијама, местима на којима се налазе лица лишена слободе уколико је то потребно уз претходно одобрење судских органа;

(ђ) гарантовати да ће било које лице лишено слободе или, у случају када се сумња на присилан нестанак, с обзиром да лице лишено слободе није у могућности да користи ово право, било која лица са легитимним интересом, као што су рођаци лица лишеног слободе, њихови представници или њихов бранилац, у свим околностима имати право на поступак пред судом како би суд донео одлуку без одлагања о законитости лишавања слободе и наредио ослобађање тог лица ако његово лишавање слободе није законито.

3. Свака држава уговорница обезбеђује сачињавање и чување једне или више ажурираних званичних евиденција и/или података о лицима лишеним слободе, који се, по захтеву, експедитивно стављају на располагање сваком судском или неком другом надлежном органу или институцији која је у ту сврху овлашћена законом односне државе уговорнице или било којим другим релевантним међународним правним инструментом чији је односна држава чланица. Оне као минимум садрже следеће информације:

(а) идентитет лица које је лишено слободе;

(б) датум, време и место на коме је лице лишено слободе и идентитет органа власти који је лице лишило слободе;

(в) орган власти који је наложио лишавање слободе и основу за лишавање слободе;

- (г) орган власти који је надлежан за надгледање лишавања слободе;
- (д) место лишавања слободе, датум и време пријема на место лишавања слободе и орган власти надлежан за место лишавања слободе;
- (ђ) подаци који се односе на здравствено стање лица лишеног слободе;
- (е) у случају смрти за време лишавања слободе, околности и узрок смрти и одредиште посмртних остатака;
- (ж) датум и време ослобађања или пребацивања на друго место притвора, одредиште и орган власти надлежан за трансфер.

Члан 18.

1. У складу са члановима 19. и 20. свака држава уговорница гарантује било ком лицу са легитимним интересом за ову информацију, као што су рођаци лица лишеног слободе, њихови представници или њихов бранилац, приступ бар следећим информацијама:

- (а) орган власти који је наложио лишавање слободе;
- (б) датум, време и место на коме је лице лишено слободе и примљено на место лишавања слободе;
- (в) орган надлежан за надгледање лишавања слободе;
- (г) боравиште лица које је лишено слободе, укључујући, у случају трансфера на друго место лишавања слободе, одредиште и орган који је надлежан за трансфер;
- (д) датум, време и место ослобађања;
- (ђ) податке у вези са здравственим стањем лица лишеног слободе;
- (е) у случају смрти за време лишавања слободе, околности и узрок смрти и одредиште посмртних остатака.

2. Адекватне мере се предузимају, уколико је неопходно да се заштите лица из става 1. овог члана као и лица која учествују у истрази од било каквог малтретирања, застрашивања или санкција због тражења информација у вези са лицем лишеним слободе.

Члан 19.

1. Информације личне природе, укључујући медицинске и генетичке податке, које се сакупе и/или доставе у оквиру трагања за несталим лицем не користе се и не стављају на располагање у сврхе које нису трагање за несталим лицима. То се не односи на коришћење таквих информација у кривичним поступцима који се односе на кривично дело присилног нестанка или на коришћење права на одштету.

2. Сакупљање, обрада, коришћење и чување информација личне природе, укључујући медицинске и генетичке податке, не крше нити имају ефекат кршења људских права, основних слобода или људског достојанства појединца.

Члан 20.

1. Само уколико је лице заштићено законом а лишавање слободе предмет судске контроле може се изузетно право на информацију из члана 18. ограничити, уколико је то строго неопходно и уколико је то предвиђено законом, и ако би пренос информације имао негативан ефекат на приватност или

безбедност тог лица, ометао кривичну истрагу или из неких других једнако важних разлога у складу са законом и важећим међународном правом и циљевима ове конвенције. Ни у ком случају неће бити ограничења права на информацију из члана 18. која би могла представљати поступање дефинисано у члану 2. или бити кршење члана 17. став 1.

2. Без прејудуцирања евентуалне законитости лишавања лица слободе, државе уговорнице гарантују лицима из члана 18. став 1. право на брз и ефикасан судски лек као средство стицања, без одлагања, информације из члана 18. став 1. Ово право на лек се не може укинути или ограничити у било којим околностима.

Члан 21.

Свака држава уговорница предузима неопходне мере како би обезбедила да се лица лишена слободе пуне слободу на начин који омогућава поуздану проверу да су она стварно пуштена на слободу. Свака држава уговорница такође предузима неопходне мере како би осигурала физички интегритет таквих лица и могућност да они у потпуности користе своја права у време њиховог пуштања на слободу, без штете по било какве обавезе којима та лица могу да подлежу према националном закону.

Члан 22.

Без штете по члан 6. свака држава уговорница предузима неопходне мере како би спречавала и санкционисала следеће понашање:

(а) одлагање или опструкцију лекова из члана 17. став 2. под (ђ) и члана 20. став 2;

(б) невођење евиденције о лишавању било ког лица слободе или евидентирање било које информације за коју је службеник задужен за званичну евиденцију знао или је требало да зна да је нетачна;

(в) одбијање давања информација о лишавању слободе лица или давање нетачних информација иако су законски услови за давање такве информације испуњени.

Члан 23.

1. Свака држава уговорница се стара да обука особља за спровођење закона, грађанских или војних, медицинског особља, државних службеника и других лица која могу учествовати у притварању или поступању према лицима лишеним слободе, укључи неопходну едукацију и информисање о релевантним одредбама ове конвенције у циљу:

(а) спречавања умешаности тих службеника у присилне нестанке;

(б) истицања значаја спречавања и спровођења истрага у вези с присилним нестанцима;

(в) обезбеђења признавања хитне потребе за решавањем случајева присилног нестанка.

2. Свака држава чланица се стара да се забране наређења или инструкције који прописују, одобравају или подстичу присилне нестанке. Свака држава уговорница гарантује да лице које одбије да изврши такву наредбу неће бити кажњено.

3. Свака држава уговорница предузима неопходне мере како би обезбедила да лица из става 1 овог члана, која имају разлога да верују да је

извршен или да се планира присилан нестанак, то пријаве својим надлежнима и, уколико је неопходно, надлежним органима власти или телима којима су дата овлашћења увида или правног лека.

Члан 24.

1. За сврхе ове конвенције термин „жртва” означава нестало лице и било ког појединца који је претрпео штету као директну последицу присилног нестанка.

2. Свака жртва има право да зна истину у вези с околностима присилног нестанка, напретком и резултатима истраге и судбином несталога лица. Свака држава чланица предузима адекватне мере у том погледу.

3. Свака држава чланица предузима све адекватне мере у циљу трагања, проналажења и ослобађања несталих лица и, у случају смрти, проналажења, одавања почести и враћања посмртних остатака.

4. Свака држава уговорница обезбеђује у свом правном систему да жртве присилног нестанка имају право на одштету и брзу, правичну и адекватну надокнаду.

5. Право на одштету из става 4. овог члана покрива материјалну и моралну штету и, уколико то одговара, друге облике одштете као што су:

- (а) повраћај;
- (б) рехабилитација;
- (в) задовољење, укључујући повраћај достојанства и угледа;
- (г) гаранције да се то неће поновити.

6. Без штете по обавезу да се настави са истрагом све док се не разјасни судбина несталога лица, свака држава уговорница предузима адекватне кораке у вези са законском ситуацијом несталих лица чија судбина није разјашњена и ситуацијом њихових рођака, у областима као што су социјално благостање, финансијска питања, породични закон и власничка права.

7. Свака држава уговорница гарантује право на оснивање и слободно учествовање у организацијама и удружењима која покушавају да установе околности присилних нестанака и судбину несталих лица и да пруже помоћ жртвама присилног нестанка.

Члан 25.

1. Свака држава уговорница предузима неопходне мере у циљу спречавања и кажњавања у складу са њеним кривичним законом:

(а) нелегално уклањање деце која су подвргнута присилном нестанку, деце чији су отац, мајка или законски старатељ подвргнути присилном нестанку или деце рођене за време заточеништва мајке која је подвргнута присилном нестанку;

(б) фалсификовања, скривања или уништавања докумената која доказују стварни идентитет деце из горње тачке (а).

2. Свака држава уговорница предузима неопходне мере трагања и утврђивања идентитета деце из става 1 (а) овог члана и њиховог враћања породицама којима припадају у складу са законском процедуром и важећим међународним споразумима.

3. Свака држава чланица помаже другој у трагању, идентификовању и проналажењу деце из става 1 (а) овог члана.

4. С обзиром на потребу да се заштите најбољи интереси деце из става 1 (а) овог члана и њиховог права да сачувају или поново утврде свој идентитет, укључујући националност, име и породичне односе у складу са законом, државе уговорнице које признају систем усвајања или неки други облик збрињавања деце увешће законске процедуре у циљу ревизије процедуре усвајања или збрињавања и, уколико то одговара, поништавања било којег усвајања или збрињавања деце која су проистекла за време присилног нестанка.

5. У свим случајевима, а посебно у свим предметима који се односе на овај члан, најбољи интерес детета има приоритетан значај а дете које је у стању да изрази своје мишљење има право да та мишљења изрази слободно, мишљењима детета се даје адекватна тежина у складу са старошћу и зрелошћу детета.

ДЕО II

Члан 26.

1. Комитет за присилне нестане (даље у тексту „Комитет“) се оснива како би вршио функције предвиђене овом конвенцијом. Комитет се састоји од десет експерата високог моралног карактера и признатих стручности у области људских права, који обављају функцију у личном својству и који су независни и непристрасни. Чланове Комитета бирају државе уговорнице у складу с једнаком географском заступљеношћу. Узеће се у обзир и корист учешћа у раду Комитета лица која имају одговарајуће правно искуство, као и равномерна заступљеност полова.

2. Чланови Комитета се бирају тајним гласањем са листе лица које кандидују државе уговорнице од својих држављана на састанцима држава уговорница које у ту сврху сваке две године сазива Генерални секретар Уједињених нација. На тим састанцима, на којима две трећине држава чланица чине кворум, лица која су изабрана у Комитет биће она лица која освоје највећи број гласова и апсолутну већину гласова представника држава уговорница које су присутне и гласају.

3. Први избори ће се одржати најкасније шест месеци након датума ступања на снагу ове конвенције. Четири месеца пре датума сваких избора, Генерални секретар Уједињених нација се обраћа писмом државама уговорницама у коме их позива да поднесу своје кандидатуре у року од три месеца. Генерални секретар ће припремити листу свих тако кандидованих лица по абecedном реду наводећи сваку државу уговорницу која је кандидовала сваког кандидата и доставља овај списак свим државама уговорницама.

4. Чланови Комитета се бирају на мандат од четири године. Они се могу поново бирати на још један мандат. Међутим, мандат пет чланова изабраних на првим изборима истиче на крају друге године; одмах након првих избора, председавајући састанка из става 2. овог члана одређује жребом имена тих пет чланова.

5. Ако члан Комитета умре или се повуче или из било ког другог разлога не може да обавља своје дужности у Комитету, држава уговорница која га је именovala именује у складу с критеријумима изложеним у ставу 1. овог члана другог кандидата од својих држављана да одслужи његов мандат под условом да већина држава уговорница то одобри. Сматра се да је то одобрење

добијено уколико половина или више од половине држава уговорница не одговори негативно у року од шест недеља пошто их о предложеном именовану обавести Генерални секретар Уједињених нација.

6. Комитет установљава сопствена правила процедуре.

7. Генерални секретар Уједињених нација обезбеђује члановима Комитета неопходна средства, особље и канцеларије за ефикасно вршење функција. Генерални секретар Уједињених нација сазива први састанак Комитета.

8. Чланови Комитета имају право на повластице, привилегије и имунитете стручњака у мисијама Уједињених нација предвиђене у релевантним одељцима Конвенције о привилегијама и имунитетима Уједињених нација.

9. Свака држава уговорница сарађује с Комитетом и помаже његовим члановима у вршењу мандата у мери предвиђеној функцијама Комитета које држава уговорница прихватила.

Члан 27.

Конференција држава уговорница ће се одржати најраније четири године, а најкасније шест година, након ступања на снагу ове конвенције како би се оценило функционисање Комитета и одлучило, у складу с процедуром описаном у члану 44. став 2. о адекватности преношења надгледања ове конвенције на неко друго тело - не искључујући било какву могућност - у складу с функцијама дефинисаним у члановима 28. до 36.

Члан 28.

1. У оквиру надлежности које има према овој конвенцији, Комитет сарађује са свим релевантним органима, канцеларијама и специјализованим агенцијама и фондовима Уједињених нација, уговорним телима установљеним међународним инструментима, с посебним процедурама Уједињених нација и с релевантним регионалним међувладиним организацијама или телима, као и са свим релевантним државним институцијама, агенцијама или канцеларијама које раде на заштити свих лица од присилних нестанака.

2. Док врши свој мандат, Комитет консултује друга уговорна тела установљена релевантним међународним инструментима за људска права, посебно Комитетом за људска права установљеним Међународним пактом о грађанским и политичким правима како би се обезбедила доследност његових запажања и препорука.

Члан 29.

1. Свака држава уговорница подноси Комитету преко Генералног секретара Уједињених нација извештај о мерама које је предузела како би спровела у дело своје обавезе према овој конвенцији у року од две године од ступања на снагу ове конвенције за односне државе уговорнице.

2. Генерални секретар Уједињених нација ће овај извештај ставити на располагање свим државама уговорницама.

3. Сваки извештај разматра Комитет који даје коментаре, запажања или препоруке које може сматрати адекватним. Коментари, запажања или препоруке се достављају односним државама уговорницама које на њих могу одговорати на сопствену иницијативу или на захтев Комитета.

4. Комитет такође може захтевати од држава уговорница да доставе додатне информације о примени ове конвенције.

Члан 30.

1. Захтев за трагањем и налажењем несталог лица могу као хитну ствар поднети Комитету рођаци несталог лица или њихови правни заступници, њихови браниоци или било које лице које они овласте, као и било које лице које има легитимне интересе.

2. Ако Комитет сматра да захтев за хитну акцију поднет у складу са ставом 1. овог члана:

(а) није очевидно неоснован;

(б) не представља злоупотребу права подношења таквог захтева;

(в) да је већ адекватно поднет односним надлежним телима држава уговорница, као што су тела овлашћена да покрећу истраге, уколико таква могућност постоји;

(г) није несаобразан са одредбама ове конвенције; и

(д) да се исти предмет не разматра по некој другој процедури међународне истраге или решења исте природе, он тражи од односних држава уговорница да му доставе информације у вези са ситуацијом лица која се траже у року који одреди Комитет.

3. У светлу информација које односна држава уговорница достави у складу са ставом 2. овог члана, Комитет може пренети препоруке држави уговорници, укључујући захтев да држава уговорница предузме све неопходне мере, укључујући привремене мере, да пронађе и заштити односно лице у складу с овом конвенцијом и да обавести Комитет, у одређеном року, о предузетим мерама, узимајући у обзир хитност ситуације. Комитет ће обавестити лице које подноси захтев за хитном акцијом о својим препорукама и информацијама које му је доставила држава чим постану расположиве.

4. Комитет ће наставити напоре на раду с односним државама уговорницама све док се не реши судбина лица за којим се трага. О свему се обавештава лице које подноси захтев.

Члан 31.

1. Држава уговорница може у време потврђивања ове конвенције или у било које време после тога изјавити да признаје надлежност Комитета да прима и разматра представке од или у име појединаца под њеном јурисдикцијом који тврде да су жртве кршења одредаба ове конвенције од стране те државе уговорнице. Комитет неће прихватити било какву представку која се односи на државу уговорницу која није дала такву изјаву.

2. Комитет ће сматрати да је представка неприхватљива:

(а) уколико је представка анонимна;

(б) уколико представка представља злоупотребу права подношења таквих представки или је несаобразна с одредбама ове конвенције;

(в) или се исти предмет разматра по некој другој процедури међународне истраге или решења исте природе; или уколико

(г) нису исцрпљени сви расположиви домаћи правни лекови. Ово правило се не примењује уколико се примена правних лекова неразумно продужава.

3. Ако Комитет сматра да представка одговара захтевима изложеним у ставу 2. овог члана, прослеђује представку односној држави уговорници уз захтев да му достави примедбе и коментаре у року који постави Комитет.

4. У било ком тренутку по пријему представке, а пре него што се донесе одлука о меритуму, Комитет може доставити представку односној држави уговорници на хитно разматрање захтев да држава уговорница предузме оне привремене мере које могу бити неопходне да би се избегла евентуална непоправљива штета жртви наводног насиља. Уколико Комитет користи ово дискреционо право, то не значи да је одлучио да је представка прихватљива или да је одлучио о њеном меритуму.

5. Комитет одржава затворене састанке приликом разматрања представки сходно овом члану. Он ће аутора представке обавестити о одговорима које да односна држава уговорница. Пошто одлучи да у потпуности спроведе поступак, о свом ставу обавештава државу уговорницу и аутора представке.

Члан 32.

Држава уговорница ове конвенције може било кад изјавити да признаје надлежност Комитета да прима и разматра представке у којима једна држава уговорница тврди да нека друга држава уговорница не испуњава своје обавезе према овој конвенцији. Комитет неће примати представке у вези с државом уговорницом која није дала такву изјаву нити представке од државе уговорнице која није дала такву изјаву.

Члан 33.

1. Ако Комитет прими поуздане информације које указују да нека држава чланица озбиљно крши одредбе ове конвенције, може, пошто се консултује са односном страном уговорницом, замолити једног или више својих чланова да посете ту државу чланицу и да му без одлагања поднесу извештај.

2. Комитет обавештава односну државу уговорницу писменим путем да намерава да организује посету и обавештава о саставу делегације и сврси посете. Држава уговорница ће одговорити Комитету у разумном року.

3. На образложен захтев државе уговорнице, Комитет може одлучити да одложи или откаже посету.

4. Ако се држава уговорница сагласи са посетом, Комитет и односна држава уговорница ће заједно радити на дефинисању модалитета посете, а држава уговорница ставља на располагање Комитету све погодности које су потребне за успешно окончање посете.

5. После посете, Комитет обавештава односну државу уговорницу о својим запажањима и препорукама.

Члан 34.

Ако Комитет прими информације за које му се учини да садрже основане индикације да на територији под јурисдикцијом неке државе уговорнице постоји широко распрострањена и систематска пракса присилног нестанка, може, пошто о тој ситуацији затражи све релевантне информације од односне државе уговорнице, скренути на то пажњу Генералној скупштини Уједињених нација преко Генералног секретара Уједињених нација.

Члан 35.

1. Комитет је надлежан једино за присилне нестанке који су започети након ступања на снагу ове конвенције.

2. Ако нека држава постане уговорница ове конвенције након њеног ступања на снагу, обавезе те државе у погледу Комитета односе се само на присилне нестанке који су започети након ступања на снагу ове конвенције за односну државу.

Члан 36.

1. Комитет подноси годишњи извештај о својим активностима према овој конвенцији државама уговорницама и Генералној скупштини Уједињених нација.

2. Пре него што се запажање о држави уговорници објави у годишњем извештају, односна држава уговорница се унапред обавештава и даје јој се разуман рок да одговори. Та држава уговорница може тражити да се њени коментари и запажања објаве у извештају.

ДЕО III

Члан 37.

Ништа у овој конвенцији не утиче на било које одредбе које су ефикасније у заштити свих лица од присилног нестанка, а које могу бити садржане у:

(а) закону државе уговорнице;

(б) међународном закону који се примењује на ту државу.

Члан 38.

1. Ова конвенција је отворена за потписивање свим државама чланицама Уједињених нација.

2. Ова конвенција подлеже потврђивању свих држава чланица Уједињених нација. Инструменти о потврђивању се депонују код Генералног секретара Уједињених нација.

3. Ова конвенција је отворена за приступање свим државама чланицама Уједињених нација. Приступање се реализује депоновањем инструмента о приступању код Генералног секретара.

Члан 39.

1. Ова конвенција ступа на снагу тридесетог дана након датума депоновања код генералног секретара Уједињених нација двадесетог инструмента о потврђивању или приступању.

2. За сваку државу која потврди или приступи овој конвенцији након депоновања двадесетог инструмента о потврђивању или приступању ова конвенција ступа на снагу тридесетог дана након датума депоновања инструмента те државе о потврђивању или приступању.

Члан 40.

Генерални секретар Уједињених нација обавештава све државе чланице Уједињених нација и све државе које су потписале или приступиле овој конвенцији о следећем:

- (а) потписима, потврђивањима и приступањима у складу с чланом 38;
- (б) датуму ступања на снагу ове конвенције у складу с чланом 39.

Члан 41.

Одредбе ове конвенције се примењују на све делове федералних држава без било каквих ограничења или изузетака.

Члан 42.

1. Било какав спор између две или више држава уговорница у вези с тумачењем или применом ове конвенције који не може да се реши путем преговора или путем процедура изричито предвиђених у овој конвенцији подноси се на захтев једне од њих на арбитражу. Ако у року од шест месеци од датума захтева за арбитражу стране не буду могле да се сагласе о организацији арбитраже, било која од тих страна може упутити спор Међународном суду правде подношењем захтева који је у складу са Статутом Суда.

2. Држава може у време потписивања или потврђивања ове конвенције или приступања Конвенцији изјавити да се не сматра обавезном према ставу 1. овог члана. Друге државе уговорнице неће бити обавезне према ставу 1. овог члана у погледу државе уговорнице која је дала такву изјаву.

3. Било која страна уговорница која је дала изјаву у складу са одредбама става 2. овог члана може у било ком тренутку повући ту изјаву обавештавајући о томе Генералног секретара Уједињених нација.

Члан 43.

Ова конвенција не утиче на одредбе међународног хуманитарног права, укључујући обавезе високих страна уговорница четири Женевске конвенције од 12. августа 1949. и два њихова Додатна протокола од 8. јуна 1977. или на могућност која стоји на располагању било којој држави уговорници да овласти Међународни комитет Црвеног крста да посећује места притвора у ситуацијама које нису обухваћене међународним хуманитарним правом.

Члан 44.

1. Било која држава уговорница ове конвенције може предложити измену и допуну Конвенције и упутити је Генералном секретару Уједињених нација. Генерални секретар ће потом о предложеној измени и допуни обавестити државе уговорнице ове конвенције уз захтев да оне ставе до знања да ли су за одржавање конференције држава уговорница како би се размотрило и гласало о том предлогу. У случају да се у року од четири месеца од датума таквог обавештења бар једна трећина држава уговорница изјасни у прилог одржавања такве конференције, Генерални секретар ће сазвати конференцију под окриљем Уједињених нација.

2. Генерални секретар Уједињених нација подноси на усвајање свим државама уговорницама било коју измену и допуну усвојену већином од две трећине присутних држава уговорница које гласају на конференцији.

3. Измена и допуна усвојена у складу са ставом 1. овог члана ступа на снагу када је две трећине држава уговорница ове конвенције усвоје у складу са својим уставним поступком.

4. Када измене и допуне ступе на снагу, оне обавезују оне државе уговорнице које су их прихватиле, док друге државе уговорнице и даље

обавезују одредбе ове конвенције и било која претходна измена и допуна коју су прихватиле.

Члан 45.

1. Ова конвенција, чији су текстови на арапском, кинеском, енглеском, француском, руском и шпанском језику једнако веродостојни, депонује се код Генералног секретара Уједињених нација.

2. Генерални секретар Уједињених нација доставља оверене примерке ове конвенције свим државама из члана 38.”

Члан 3.

У смислу члана 31. став 1. Конвенције, Република Србија даје следећу изјаву:

„Република Србија признаје надлежност Комитета да прима и разматра представке од или у име појединаца под њеном јурисдикцијом који тврде да су жртве кршења одредаба ове конвенције од стране Републике Србије.”

(2) У смислу члана 32. Конвенције, Република Србија даје следећу изјаву:

„Република Србија признаје надлежност Комитета да прима и разматра представке у којима једна држава уговорница тврди да нека друга држава уговорница не испуњава своје обавезе према овој конвенцији.”

Члан 4.

О извршавању одредаба ове конвенције стара се министарство надлежно за правосуђе и министарство надлежно за унутрашње послове.

Члан 5.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије - Међународни уговори”.